

2. Kemianteollisuus Toimialaseuranta Q1/2024

Tutkimusyksikkö

2. Kemianteollisuus

Sisällysluettelo

2.1. Jalostettujen öljytuotteiden valmistus

2.2. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus

2.3. Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus

2.4. Kumi- ja muovituotteiden valmistus

Kemianteollisuus vastaa Tilastokeskuksen luokitusta kemianteollisuuden toimialoista.

Toimialat (TOL 2008):

TOL 19 Koksen ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus

TOL 20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus

TOL 21 Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus

TOL 22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus

Sopimusalat: Öljy-, maakaasu- ja petrokemianteollisuus, Muovituoteteollisuus ja kemian tuoteteollisuus, Kemian perusteollisuus, Kumiteollisuus

2. Kemianteollisuus

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuudenaloista. Alan yritykset tuottavat polttoaineita, lääkkeitä, kemikaaleja ja muita kemiantuotteita. Kemianteollisuuden tuotantoprosessit kuluttavat paljon energiaa ja raaka-aineet ovat tuontitavaraa. Lääketeollisuuden kannattavuus on erittäin korkea.

Kemianteollisuudessa työskentelee 17 000 tuotantotyöntekijää. Alan suurimmat työnantajat ovat Neste, Orion ja Nokian Renkaat. Vuonna 2022 nämä yritykset työllistivät neljäsosan koko kemianteollisuuden henkilöstöstä Suomessa. Liikevaihdoltaan suurimmat yritykset ovat Neste, Kemira ja Nokian Renkaat. Koko alan liikevaihdosta Nesteen osuus oli reilut 10 % vuonna 2022.

Kemianteollisuuden yrityksillä meni hyvin kasvuvuosina 2010–2021. Viime vuosina tilanne on ollut kemikaali-, kumi- ja muovituotannossa haastavampi. Tähän on vaikuttanut alan riippuvuus Venäjästä. Raaka-aineiden kohonneet hinnat ja logistiset häiriöt ovat hidastaneet kasvua. Vaikeudet vientimarkkinoilla ovat heikentäneet kysyntää.

2.1. Jalostettujen öljytuotteiden valmistus (Timo Eklund)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana
- Tuottajahinnat vuosimuutos: ei saatavana
- Neste Oyj ilmoitti joulukuussa, että Porvoon jalostamolla on huhti-kesäkuussa 2024 huoltotauko.
- Nesteen tuotannon katkeamisella on seurauksensa: toimialan tuotanto vähenee merkittävästi vuonna 2024.
- Porvoossa on määrä luopua fossiilisista raaka-aineista 2030-luvulla. Asiaan liittyviä investointipäätöksiä odotetaan mahdollisesti jo tänä vuonna. Yritys ei avaa julkisuudessa suunnitelmiaan näiltä osin.
- Tällä hetkellä Porvoossa rakennetaan nesteytetyn jätemuovin jalostuslaitosta. Jo vuonna 2023 Neste kaksinkertaisti jätemuovin prosessoinnin, vaikka uusi laitos ei olekaan valmis.
- Nesteellä on ollut teknisiä vaikeuksia ulkomaille rakennetuilla tehtaillaan. Esimerkiksi Yhdysvaltoihin ja Singaporeen rakennetut tehtaot ovat ongelmissa. Myös tuotantolaitosten rakentaminen ulkomaille on takkuillut. Hankkeet ovat viivästyneet.
- Yrityksen kilpailukyvyn kannalta on tärkeää, että tämän kaltaisista ongelmista päästään eroon ennen kuin Porvoon suuret investoinnit alkavat.

2.2. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus (Timo Eklund)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana
- Tuottajahinnat vuosimuutos: -13 % (Q4/2022 → Q4/2023)
- Tavaraviennin arvon vuosimuutos: -19 % (Q4/2022 → Q4/2023)
- Akkukemikaaliyhtiöt investoivat. Kokkolaan on rakenteilla Keliber Oy:n litiumjalostamo ja Umicore Finland Oy:n kobolttikemikaalitehdas.
- Harjavallassa BASF Battery Materials Finland on yhä ongelmassa ympäristöluvan kanssa. BASF:n tilanne lisää muiden akkuhankkeiden epävarmuutta. Suomessa tulkitaan erityisesti vesilakia tiukasti.
- Terrafame Oy kärsi loppuvuonna sähköautojen heikenneestä menekistä. Yritys aloitti muutosneuvottelut. Uhattuna on 75 työpaikkaa. Uraanin talteenoton alkaminen lisää jonkun verran henkilöstön tarvetta.
- Maalinvalmistajat sekä muu rakentamiseen liittyvä kemikaaliteollisuus kärsii rakentamisen hiipumisesta.
- Lannoitevalmistaja Yara Suomi Oy pärjää hyvin. Kannattavuus on korkea ja kauppa käy.
- Alan tuotantoa kasvattaa tänä vuonna Borealis Polymers Oy, jonka kolme kuukautta kestänyt huoltokatkos päättyi lokakuussa 2023. Muoviteollisuuden raaka-aineiden markkinatilanne on tosin tavallista vaisumpi.

2.3. Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus (Timo Eklund)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana
- Tuottajahinnat vuosimuutos: +6 % (Q4/2022 → Q4/2023)
- Tavaraviennin arvon vuosimuutos: -8 % (Q4/2022 → Q4/2023)
- Ala on kasvussa. Tavaraviennin arvo viennin tosin väheni voimakkaan kasvuvaiheen jälkeen loppuvuonna 2023.
- Alalla käynnissä suuria investointeja. FinVector Oy rakentaa tehdasta Kuopioon ja Biovian Oy Turkuun. Näiden myötä syntyy satoja uusia työpaikkoja.
- Toisaalta Orion Oyj on sulkemassa Kuopion tehtaansa. Työpaikkoja katoaa 40. Tuotanto ollaan ulkoistamassa ulkomaille.
- Kasvumahdollisuuksia on yrityksissä, joiden lääkkeet eivät ole vielä tuotantovaiheessa. Ala kasvaisi merkittävästi, jos tutkimuksen lisäksi tuotteet valmistettaisiin Suomessa.
- Lupaavia tutkimusvaiheen hankkeita: Faron Pharmaseuticals Oy:n syöpälääkkeet, Desentum Oy:n siedätyshoitolääkkeet, Herantis Pharma Oyj:n tulehdus-, keskushermosto- ja imusuonistolääkkeet ja Rokote Laboratories Finland Oy:n virusrokotteet.

2.4. Kumi- ja muovituotteiden valmistus (Matti Roitto)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana
- Tuottajahinnat vuosimuutos: -4 % (Q4/2022 → Q4/2023)
- Tavaraviennin arvon vuosimuutos: +7 % (Q4/2021 → Q4/2022)
- Erityisesti muovialalla vuosi 2023 oli haastava.
- Tuotteiden kysynnässä näkyivät vientimaiden talousvaikeudet ja kotimaassa rakennusalan ongelmat. Esimerkiksi Uponor Oyj:n henkilöstöä vähennettiin 311 työntekijää.
- Renkaiden myynti kasvoi +17 % vuonna 2023 Suomessa.
- Tuulivoima-alalla on käynnissä rakennemuutos. Kiinan ja Intian markkinat kasvavat, mikä vuoksi yritykset siirtävät tuotantoaan Aasiaan.
- Tuulivoimaloihin materiaaleja valmistava Excel Composites avaa uuden tuotantolaitoksen Intiaan. Suomessa yritys pohtii kahden tehtaansa toiminnan jatkoa.
- Erilaisia kumituotteita teollisuuteen valmistava Teknikum Yhtiöt Oy on myyty puolalaiselle Sanok Rubber Company S.A.:lle. Teknikum työllistää 537 henkilöä. Omistajanvaihdoksen vaikutuksista työllisyyteen ei ole vielä tietoa.

**Teollisuus
liitto**